

III Congrés Internacional

LES CIUTATS MEDITERRÀNIES

Mobilitat i desplaçament de persones

III Congrés Internacional

LES CIUTATS MEDITERRANIES

Mobilitat i desplaçament de persones

Barcelona 19-21 de febrer de 2020

Presidència

Joandomènec Ros (IEC), Josep Ferrer (IEMed), Nicholas John Sims-Williams (UAI)

Director

Flocel Sabaté (IEC)

Comitè científic

Xavier Aragall (IEMed), Maria Eugenia Cadeddu (CNR), Josep Canals (MedCities),
Àngel Casals (UB), Andreu Domingo (IEC), Josep Guitart (IEC), Oriol Nel·lo (IEC),
Antoni Riera (IEC), Flocel Sabaté (IEC), Roser Salicrú (IEC), Joan Sanmartí (IEC)

Secretari científic

Albert Cassanyes

Les sessions tindran lloc a:

Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

La Mediterrània ha estat sempre un mar de persones i de ciutats. Cal conèixer aquesta dinàmica que s'ha anat adaptant al llarg dels segles a fi d'afrontar adientment els reptes presents. El moviment i el desplaçament de persones a la Mediterrània ha estat un tret característic de la zona, renovat permanentment al llarg de tota la història. Sens dubte, confrontar, en les ribes mediterrànies, l'envigoriment urbà de la protohistòria, els intercanvis del món clàssic, les confrontacions medievals, la mobilitat moderna i les problemàtiques actuals aportarà nova llum de conjunt. La present trobada vol, així, contribuir a assentar Barcelona com a seu de la reflexió sobre la Mediterrània. Es pretén resseguir el fil històric de la mobilitat i el desplaçament de persones a les ciutats mediterrànies, mitjançant la reunió d'especialistes internacionals destacats i, tot seguit, centrar-se en les taules rodones en què debatre obertament sobre les greus problemàtiques humanes que reclamen amb urgència la nostra atenció i la nostra actuació.

DIMECRES, 19 DE FEBRER DE 2020

12.00 - 12.30 h **INAUGURACIÓ DEL CONGRÉS**

Presideix: **Joandomènec Ros**, president de l'Institut d'Estudis Catalans

12.30 - 14.00 h **SESSIÓ INAUGURAL**

PRESIDEIX:

Andreu Domingo (Institut d'Estudis Catalans i Centre d'Estudis Demogràfics)

CONFERENCIANT:

Massimo Livi Bacci (Accademia Nazionale dei Lincei i Universitat de Florència)
Il Mediterraneo e la demografia: occasione di incontro, pericolo di divisione

14.00 - 15.00 h Dinar

15.00 - 17.30 h **SESSIÓ 1**

PRESIDEIX:

Josep Guitart (Institut d'Estudis Catalans i Universitat Autònoma de Barcelona)

CONFERENCIANTS:

Joan Sanmartí (Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Barcelona) i **David Asensio**
(Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat de Barcelona)
La circulació de persones i mercaderies a la Mediterrània occidental preromana

Marta Oller i Rosa Araceli Santiago (Universitat Autònoma de Barcelona)
Mobilitat, acollida i integració dels estrangers a l'Atenes clàssica

Marta Santos (Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries), **Ana Delgado**
(Universitat Pompeu Fabra), **Pere Castanyer** (Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries), **Meritxell Ferrer** (Universitat Pompeu Fabra) i **Joaquim Tremoleda** (Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries)
Mobilitat i comunitats en contacte a Empòrion (Empúries)

17.30 - 18.00 h Pausa i cafè

18.00 - 19.30 h **TAULA RODONA 1. MIGRACIONS, DIVERSITAT I DESIGUALTAT A LA MEDITERRÀNIA**

COORDINA:

Ricard Zapata (Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració, Universitat Pompeu Fabra)

PARTICIPANTS:

Oriol Amoròs (secretari general d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, Generalitat de Catalunya)

Gemma Aubarell (responsable d'Estratègia Mediterrània i Xarxes, Generalitat de Catalunya)

19.30 - 20.00 h **PRESENTACIÓ DE PUBLICACIÓ**

Mediterranean Migration Research: Variable Focal Length

Número monogràfic de la revista *Comparative Migration Studies*. A càrrec del coordinador del volum, **Ricard Zapata** (Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració, Universitat Pompeu Fabra)

20.15 - 21.00 h Recepció a l'Ajuntament de Barcelona

DIJOURS, 20 DE FEBRER DE 20209.00 - 11.00 h **SESSIÓ 2**

PRESIDEIX:

Marta Prevosti (Institut d'Estudis Catalans i Institut Català d'Arqueologia Clàssica)

CONFERENCIANTS:

Cecilia Ricci (Universitat del Molise)*Orbis in Urbe. Mobilità sociale e culturale nella Roma imperiale***Víctor Revilla** (Universitat de Barcelona)*Mobilitat i identitats personals a Hispània: la ciutat com a espai d'interacció en un imperi mediterrani***Claudia Rapp** (Universitat de Viena)*Mobility and migration in Byzantium: approaches and experiences from the Moving Byzantium Project in Vienna*

11.00 - 11.30 h Pausa i cafè

11.30 - 14.00 h **SESSIÓ 3**

PRESIDEIX:

Antoni Riera (Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Barcelona)

CONFERENCIANTS:

Diego Melo (Universitat Adolfo Ibáñez)*El Mediterráneo musulmán como matriz de contactos y circulaciones (siglos X-XIII)***Ali Sayed** (Universitat Damanhour)*The provinces (niyabat) in the Eastern Mediterranean during the Mamluk era (1250-1517 AD / 648-923 H)***Nenad Fejic** (Universitat de les Antilles)*Faut-il nuancer une lecture traditionnelle dans l'historiographie, de Dubrovnik (Raguse) médiévale, uniquement comme plaque tournante des migrations et mobilités vers l'Occident méditerranéen?***Elisabeth Crouzet-Pavan** (Universitat París-Sorbona, París IV)*Migrants de la fin du Moyen Âge: le cas italien*

14.00 - 15.00 h Dinar

15.00 - 18.30 h **SESSIÓ 4**

PRESIDEIX:

Antoni Simon (Institut d'Estudis Catalans i Universitat Autònoma de Barcelona)

CONFERENCIANTS:

Anna Maria Oliva (Consell Nacional de les Recerques d'Itàlia)

I catalani a Roma nel XV-XVI secoli

Maria Eugenia Cadeddu (Consell Nacional de les Recerques d'Itàlia)

Migrazioni, isolamento, plurilinguismo. La Sardegna e il Mediterraneo in epoca medievale e moderna

Nada Zecevic (Goldsmiths, Universitat de Londres)

Prosopography, genealogy, and networks: on the social capital of the Balkan emigrees to the Kingdom of Naples (15th-18th c.)

Pausa

Giovanni Muto (Universitat de Nàpols Federico II)

Dalle province alla capitale: la mobilità socio-professionale nel Regno di Napoli. Sec. XVI-XVII

Emrah Safa Gürkan (Universitat 29 de Maig d'Istanbul)

De los anatolios a los holandeses: la proveniencia de los corsarios otomanos en los siglos XVI-XVII

18.30 - 19.00 h Pausa i cafè

19.00 - 20.30 h **TAULA RODONA 2. TANATOPOLÍTICA I REFUGIATS: EL FOSSAR MEDITERRANI**

COORDINA:

Blanca Garcés (Universitat Pompeu Fabra)

PARTICIPANTS:

Andreu Domingo (Institut d'Estudis Catalans i Centre d'Estudis Demogràfics)

Mar Sabé (portaveu d'Open Arms)

DIVENDRES, 21 DE FEBRER DE 20209.00 - 11.00 h **SESSIÓ 5**

PRESIDEIX:

Àngel Casals (Universitat de Barcelona)

CONFERENCIANTS:

Jaume Dantí (Universitat de Barcelona)*Barcelona 1550-1700. Una ciutat d'atracció de catalans i estrangers***Darko Darovec** (Universitat Ca' Foscari de Venècia i Universitat de Maribor)*Migrazioni in Istria e Nord Adriatico nell'età moderna: società, cultura e ambiente***Egidio Ivetic** (Universitat de Pàdua)*Le città dell'Adriatico (1500-1800)*

11.00 - 11.30 h Pausa i cafè

11.30 - 14.00 h **SESSIÓ 6**

PRESIDEIX:

Carles Santacana (Universitat de Barcelona)

CONFERENCIANTS:

Beatrice Zucca Micheletto (Universitat de Cambridge i Universitat de Rouen-Normandia)*Female migration patterns in Piedmont (1705-1858): new perspectives and questions***Michihiro Yasui** (Tokiwa College)*The long road to Italy. The odyssey of the Polish warriors during the Second World War***Andreu Domingo** (Institut d'Estudis Catalans i Centre d'Estudis Demogràfics) i **Jordi Bayona** (Universitat de Barcelona)*Reptes demogràfics per a les ciutats mediterrànies***Marco Accorinti** (Universitat de Roma III)*Percorso storico e caratteristiche dell'accoglienza degli stranieri a Roma: ruolo dello Stato e intervento sociale*

14.00 - 15.00 h Dinar

15.00 - 15.30 h Visita comentada a la Casa de Convalescència, seu de l'Institut d'Estudis Catalans

15.30 - 17.00 h **TAULA RODONA 3. MOBILITAT I REPTES POLÍTICS A LA MEDITERRÀNIA**

COORDINA:

Gemma Pinyol (Instrategies)

PARTICIPANTS:

Ramon Sanahuja (director d'Atenció i Acollida a Persones Migrades i Refugiades, Ajuntament de Barcelona)

Moussa Bourekba (Barcelona Centre for International Affairs)

17.00 - 17.30 h Pausa i cafè

17.30 - 20.00 h **SESSIÓ DE CLOENDA**

PRESIDEIX:

Flocel Sabaté (Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Lleida)

CONFERENCIANTS:

Giancarlo Blangiardo (Institut Nacional d'Estadística d'Itàlia)

Quanta e quale popolazione «vive realmente» nelle grandi città italiane? Resoconto statistico di un mondo che cambia pelle «dall'alba al tramonto»

Antoni Segura (Barcelona Centre for International Affairs i Universitat de Barcelona)
Migrants, desplaçats, refugiats i conflicte al Mediterrani

Corrado Bonifazi (Consell Nacional de les Recerques d'Itàlia)

Dal boom migratorio allà crisi dei rifugiati: la nuova realtà dei paesi mediterranei dell'Unione Europea

PERFIL DELS PARTICIPANTS

Marco Accorinti

Professor titular de sociologia de la Universitat de Roma III. Fou investigador principal a l'Institut de Recerca en Polítiques de Població i Socials, adscrit al Consell Nacional de la Recerca d'Itàlia (2000-2019), i actualment n'és investigador associat. Les seves investigacions s'han centrat en la política social i la planificació, els sistemes socials i la seva avaluació, l'organització del tercer sector i la immigració. És autor de diversos estudis i informes sobre els processos migratoris.

Oriol Amorós

Secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya. És enginyer tècnic agrícola i cursà un postgrau en funció gerencial a les administracions públiques. Ha estat professor de secundària (1996-2000) i adjunt a la presidència del Zoo de Barcelona (2000-2003), fins que començà l'activitat política com a diputat al Parlament de Catalunya. Fou secretari per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya (2006-2010).

David Asensio

Professor associat del Departament d'Història i Arqueologia de la Universitat de Barcelona. És doctor per la Universitat de Barcelona. Ha participat en nombrosos projectes de recerca arqueològica, com les excavacions al poblat ibèric de l'AlordaPark (Baix Penedès), a la vil·la romana del Vilarenc (Baix Penedès) o al jaciment protohistòric de Lataas (Montpeller). Ha participat en la publicació de llibres i articles en revistes internacionals amb els resultats d'aquestes excavacions. També treballa com a arqueòleg en el sector privat.

Gemma Aubarell

Responsable d'Estratègia Mediterrània i Xarxes de la Generalitat de Catalunya i professora de la Universitat Ramon Llull. Llicenciada en ciències polítiques i sociologia, és investigadora associada del Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Migracions de la Universitat Pompeu Fabra. Ha estat directora del Departament de Programes de l'Institut Europeu de la Mediterrània i directora de la Unitat de Programes i Xarxes de la Fundació Anna Lindh, amb seu a Alexandria (Egipte). Ha coordinat esdeveniments euromediterranis com el I Fòrum Civil Euromed (1995) o el projecte Forming Responsible Citizens (2017), que va promoure la Unió per la Mediterrània. Actualment és membre de la Junta Directiva de la Global Education Citizenship Fund. És autora de nombrosos llibres sobre migracions, diàleg intercultural i relacions euromediterrànies.

Jordi Bayona

Professor associat del Departament de Geografia Humana de la Universitat de Barcelona i investigador del Centre d'Estudis Demogràfics. És doctor en demografia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat membre del Grup de Recerca en Territori, Població i Ciutadania i ha participat en nombrosos projectes de recerca. Les seves principals línies de recerca són les migracions internes i internacionals i la segregació residencial d'aquesta població. És autor d'un abundant nombre d'articles en revistes internacionals i ha participat en l'elaboració de llibres.

Gian Carlo Blangiardo

President de l'Institut Nacional d'Estadística d'Itàlia i catedràtic de demografia de la Universitat de Milà-Bicocca. És membre de diverses institucions i societats, com la Fundació d'Iniciatives i Estudis sobre la Multietnicitat o el Centre d'Estudis i Recerca sobre la Família de la Universitat Catòlica del Sagrat Cor de Milà. També ha estat investigador de l'Institut de Recerques sobre la Població del Consell Nacional de la Recerca d'Itàlia i ha participat en el grup d'experts en qüestions demogràfiques de la Comissió Europea. Les seves línies de recerca se centren en la metodologia estadística, la demografia i l'estadística social. És autor de dos centenars de llibres i articles.

Corrado Bonifazi

Investigador del Consell Nacional de la Recerca d'Itàlia. Fou vicepresident de l'associació DemoBalk (2007-2009) i director de l'Institut de Recerques en Població i Polítiques Socials (2014-2018). És membre de l'Associació Europea d'Estudis de la Població (EAPS), de la qual presideix el grup de treball sobre migracions internacionals a Europa. Ha estat investigador principal de diversos projectes de recerca sobre migracions internes i internacionals, així com autor de nombroses publicacions sobre tendències demogràfiques i migracions, com *L'Italia delle migrazioni* (2013). El 2015 obtingué el Premi Internacional «Prof. Luigi Tartufari», atorgat per l'Accademia Nazionale dei Lincei.

Moussa Bourekba

Investigador del Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB) i professor associat de la Universitat Ramon Llull. Cursà un màster en relacions internacionals per l'Institut d'Estudis Polítics de Grenoble (SciencesPo Grenoble). Fou investigador júnior de l'Institut Europeu de la Mediterrània i consultor de l'Institut Francès de Relacions Institucionals, amb seu a Brussel·les. Les seves línies d'investigació principals són els processos de radicalització, l'extremisme violent i l'islam a Europa.

Maria Eugenia Cadeddu

Primera investigadora del Consell Nacional de la Recerca d'Itàlia. És doctora en història medieval per la Universitat Catòlica del Sagrat Cor de Milà. Les seves principals línies de recerca són la història de la Corona d'Aragó i del Portugal medieval, el plurilingüisme i les migracions contemporànies. Ha dirigit diversos projectes de recerca, entre els quals destaca el projecte «Migracions», de caràcter interdisciplinari (2009-2014). És autora de nombroses publicacions i ha participat en diverses obres col·lectives d'àmbit internacional.

Àngel Casals

Professor agregat d'història moderna de la Universitat de Barcelona. És doctor en història moderna per la Universitat de Barcelona. Ha estat investigador principal de grups i projectes de recerca, així com responsable de l'àrea d'història de la Universitat Catalana d'Estiu. Les seves principals línies d'investigació són la història militar dels segles XVI i XVII i la història del bandolerisme, així com les formes de violència social durant l'edat moderna. És autor de diverses publicacions científiques, com *L'emperador i els catalans* (2000) i coordinador de llibres com *El bandolerisme a la Corona d'Aragó* (2012) o *El Compromís de Casp. Negociació o imposició?* (2014).

Pere Castanyer

Conservador del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries. És col·laborador del Grup de Recerca en Arqueologia, Prehistòria i Patrimoni de la Universitat de Girona, ha participat en diferents projectes de recerca i ha dirigit diverses excavacions arqueològiques. La seva recerca, centrada en els períodes grec i romà en el nord-est de Catalunya, ha donat lloc a nombroses publicacions, com *La vil·la romana de Vilauba. Un exemple de l'ocupació i explotació romana del territori a la comarca del Pla de l'Estany* (2001).

Elisabeth Crouzet-Pavan

Catedràtica de la Universitat París-Sorbona, París IV. És doctora en història i doctora honoris causa per la Universitat de Gant. La seva principal línia d'investigació és la història d'Itàlia —sobretot Venècia— a la baixa edat mitjana. És autora de nombroses publicacions, com *Venise triomphante. Les horizons d'un mythe* (1999), *Renaissances italiennes (1380-1500)* (2007) o *Le Moyen Âge de Venise. Des eaux salées au miracle de pierres* (2015), algunes de les quals han estat premiades per institucions com l'Acadèmia Francesa o la Societat Francesa de Geografia. El 2002 obtingué el Premi Guizot, atorgat per l'Acadèmia Francesa, i és cavalleressa de la Legió d'Honor de França des del 2008.

Jaume Dantí

Catedràtic d'història moderna de la Universitat de Barcelona. És doctor en història moderna per la Universitat de Barcelona. És investigador del Grup d'Estudis d'Història de la Mediterrània Occidental i ha estat investigador principal de diversos projectes de recerca. També és director del Centre d'Estudis de Granollers i membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, i ha format part del Consell Nacional d'Arxius de la Generalitat de Catalunya. Les seves principals línies de recerca són la història agrària, el paisatge històric i l'articulació del territori, els moviments socials de Catalunya al segle XVII, la hisenda municipal als segles XVI i XVII, i les relacions mediterrànies de Catalunya a l'edat moderna. És autor de nombroses publicacions científiques.

Darko Darovec

Investigador sènior de la Universitat Ca'Foscari de Venècia i de la Universitat de Maribor. És doctor en història per la Universitat de Ljubljana. Ha estat director del Centre de Ciències i Investigació de la República d'Eslovènia a Koper (2000-2012) i de l'Institut IRRIS de Recerca, Desenvolupament i Estratègies en Societat, Cultura i Medi Ambient, i és membre de la Societat Històrica de Primorska Meridional, de l'Associació d'Amics de l'Arxiu d'Estat de Venècia i de la Societat Històrica de l'Europa Oriental. També ha estat investigador principal de diversos projectes. Les seves principals línies de recerca són la història mediterrània, la història de l'administració i les institucions, la demografia històrica i les migracions des de finals de l'edat mitjana fins al segle XIX. És autor de nombroses publicacions científiques, com *A brief history of Istra* (1998) o *Vendetta in Koper, 1686* (2018). Ha estat guardonat amb el Premi Primorski (2011).

Ana Delgado

Professora agregada de prehistòria de la Universitat Pompeu Fabra. És doctora en història per la Universitat Pompeu Fabra. Ha realitzat estades de recerca a les universitats de Stanford i Brown, i ha estat professora del Màster en Arqueologia de les universitats de Sàsser i Granada. Les seves principals línies de recerca són les diàspores i les colònies durant l'antiguitat i les relacions entre grups i comunitats de l'Occident mediterrani durant el primer mil·lenni abans de Crist. És autora de nombroses publicacions.

Andreu Domingo

Sotsdirector del Centre d'Estudis Demogràfics, professor associat de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans. És doctor en sociologia per la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED). És el director del Grup d'Estudis Demogràfics i de les Migracions, i ha estat investigador principal de nombrosos projectes de recerca, així com coordinador del programa «Med-Campus Population et Environnement en Méditerranée» (1995). També és membre de la Unió Internacional per a l'Estudi Científic de la Població, de l'Associació de la Població d'Amèrica, de l'Associació Latinoamericana de Població. Les seves principals línies d'investigació són la immigració internacional, la població estrangera, la família i la teoria demogràfica i el discurs literari. És autor de nombrosos articles i de llibres com *Catalunya al mirall de la immigració. Demografia i identitat nacional* (2014), que va ser premiat amb el Premi Ciutat de Barcelona en la modalitat d'assaig, ciències socials i humanitats.

Nenad Fejic

Catedràtic emèrit de la Universitat de les Antilles. És doctor per la Universitat de Belgrad. Ha estat investigador de l'Institut d'Història de l'Acadèmia Sèrbia de Ciències i Arts. També ha estat professor a les universitats de Poitiers (França) i Limoges (Canadà). Ha centrat la seva recerca en la mobilitat de persones i el comerç entre Orient i Occident a partir, sobretot, de la ciutat de Ragusa (Dubrovnik). És autor d'una extensa obra, entre la qual cal destacar *Ш Панци у Дубровнику у средњем њску* [*Els espanyols a Dubrovnik a l'edat mitjana*] (1988) i *Dubrovnik (Raguse) au Moyen-Age: espace de convergence, espace menacé* (2010).

Meritxell Ferrer

Investigadora postdoctoral a la Universitat Pompeu Fabra. És doctora en arqueologia per la Universitat Pompeu Fabra, i va obtenir una beca Beatriu de Pinós a la Universitat de Stanford (2013-2015). Ha participat en diversos projectes de recerca i en nombroses excavacions a diferents jaciments de la península Ibèrica, Sicília i Sardenya. Les seves principals línies de recerca són la colonització grega i fenícia a la Mediterrània central i occidental, les perspectives postcoloniales, el contacte cultural, les relacions de gènere i poder, i els usos contemporanis del passat, entre altres. És autora de nombroses publicacions.

Blanca Garcés

Investigadora sènior i coordinadora d'investigació del Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB) i professora associada del Departament de Ciències Polítiques de la Universitat de Barcelona. És llicenciada en història i antropologia per la Universitat de Barcelona i doctora en ciències socials per la Universitat d'Amsterdam. La seva tesi doctoral va ser premiada per l'Associació Neerlandesa de Sociologia. Fou professora visitant del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra. És membre de la xarxa europea IMISCOE. Les seves principals línies d'investigació són les polítiques migratòries i els discursos polítics sobre aquestes, les polítiques d'integració local i la immigració irregular des d'una perspectiva comparada.

Josep Guitart

Catedràtic emèrit d'arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. És doctor per la Universitat de Barcelona. Ha estat director del Museu de Badalona (1975-1980) i de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (2002-2006), així com vicepresident de la Unió Acadèmica Internacional (2013-2017). És membre de l'Institut d'Estudis Catalans, de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi i de la Junta de Museus de Catalunya. També ha dirigit nombroses excavacions arqueològiques, entre les quals destaquen les dutes a terme a Baetulo, Ileso i Clunia. Les seves investigacions se centren en l'arqueologia de les ciutats romanes, la topografia arqueològica i la cartografia antiga. És autor de diversos llibres i articles en revistes especialitzades.

Emrah Safa Gürkan

Professor titular de la Universitat 29 de Maig d'Istanbul. Doctor en història moderna per la Universitat de Georgetown. Les seves principals línies d'investigació són les fronteres, la diplomàcia i l'espionatge, la pirateria i l'esclavitud, la conversió i les faccions polítiques a la Mediterrània de l'edat moderna, sobretot en l'àmbit de l'Imperi otomà. És autor de dues monografies i nombrosos articles publicats en revistes turques i internacionals. Ha estat guardonat amb el premi de l'Acadèmia Científica Turca a la millor monografia i també al jove científic més destacat (2018), així com el Premi al Científic Prometedor de la Universitat Kadir Has (2018).

Egidio Ivetic

Professor associat d'història moderna a la Universitat de Pàdua. És doctor en història per la Universitat de Milà. És membre de la Societat Italiana d'Història de l'Edat Moderna, de la Societat Internacional d'Historiadors de la Mediterrània, de l'Associació Italiana d'Estudis de l'Europa Central i Oriental i de l'Institut Nous Balcans, entre altres, i ha dirigit i col·laborat en diversos projectes d'investigació. Els seus principals interessos científics són la història de l'Europa balcànica, de la República de Venècia i de l'Adriàtic. És autor de nombroses publicacions, entre articles, capítols i llibres, com *La popolazione dell'Istria nell'età moderna* (1997) o *Storia dell'Adriatico. Un mare e la sua civiltà* (2019). Ha estat guardonat amb el Premi Roberto Cessi de la Diputació d'Història Pàtria de les Venècies (2002) i amb el Premi Antonio e Ildebrando Tacconi de l'Institut Venecià de Ciències, Lletres i Arts (2011).

Massimo Livi Bacci

Professor emèrit de la Universitat de Florència. És doctor honoris causa per la Universitat de Lieja i la Universitat Complutense de Madrid. Fou secretari general i president de la Unió Internacional per a l'Estudi Científic de la Població, de la qual actualment és president honorari. També és membre de la Societat Americana de Filosofia i de l'Accademia Nazionale dei Lincei. Les seves principals línies de recerca són la demografia de les poblacions ameríndies després de la conquesta europea i la interacció entre les polítiques socials i els canvis demogràfics. És autor de nombrosos articles en revistes especialitzades i llibres, com *The population of Europe. A history* (1999) o *A short history of migration* (2012). Ha estat guardonat amb el Premi Invernizzi d'economia (2001), el Premi Nacional Literari de Pisa (2006) i el premi de la Societat Europea de Demografia Històrica (2019).

Diego Melo

Professor titular del Departament d'Història i Ciències Socials de la Universitat Adolfo Ibáñez de Santiago de Xile. És llicenciat doctor en història medieval per la Universitat de Salamanca. És membre de la Societat Xilena d'Estudis Medievals, de la Societat Espanyola d'Estudis Àrabs i de la Societat Espanyola d'Estudis Medievals. També és director d'investigació de la Facultat d'Arts Liberals de la Universitat Adolfo Ibáñez i editor de la revista *Intus-Legere*. Ha estat investigador principal de diversos projectes d'investigació. La seva principal línia d'investigació és l'estudi de l'islam medieval. Entre les seves obres destaca *La reina Urraca I (1109-1129)* (2018), de la qual és coautor.

Giovanni Muto

Catedràtic d'història moderna de la Universitat de Nàpols Federico II. És membre de la Societat Italiana d'Història de l'Edat Moderna i de la Societat Napolitana d'Història Pàtria. També ha estat professor de la Universitat de Milà i de l'Institut Universitari Europeu de Florència. Ha participat en nombrosos projectes d'investigació internacionals. Les seves principals línies d'investigació són la gestió dels mecanismes financers a l'Antic Règim, les activitats econòmiques al sud de la península Itàlica durant el domini hispànic i l'estratificació social i la sociabilitat cultural a Nàpols als segles XVI i XVII. És autor de nombroses publicacions, com la co-coordinació de l'obra *Estrategias culturales y circulación de la nueva nobleza en Europa (1570-1707)* (2015).

Anna Maria Oliva

Primera investigadora de l'Institut d'Història de l'Europa Mediterrània del Consell Nacional de la Recerca d'Itàlia. Ha col·laborat amb l'Institut Històric Italià per a l'Edat Mitjana. Ha estat sotsdirectora de l'Institut sobre Relacions Italoibèriques. Ha coordinat nombrosos grups i projectes de recerca, així com jornades i congressos, i les sessions romanes del darrer Congrés d'Història de la Corona d'Aragó (2017). Les seves principals línies de recerca són l'estudi de la mobilitat en la Mediterrània durant la baixa edat mitjana i l'edat moderna i la presència de comunitats hispàniques a Roma, així com les relacions entre la Cúria romana i les monarquies de la península Ibèrica. Ha coordinat l'edició de nombrosos llibres i és autora de diverses publicacions científiques.

Marta Oller

Professora agregada de la Universitat Autònoma de Barcelona. És doctora en filologia clàssica per la mateixa universitat. Ha participat en diversos projectes de recerca. Les seves principals línies de recerca són el contacte entre poblacions i la condició d'estrangers a la Grècia antiga, la presència grega a la mar Negra, els herois en el món grec i la didàctica de la llengua grega. És autora de nombroses publicacions aparegudes en revistes especialitzades.

Gemma Pinyol

Directora de Migracions a InStrategies i investigadora associada al Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Migracions de la Universitat Pompeu Fabra. És llicenciada en ciències polítiques per la Universitat Autònoma de Barcelona i ha cursat un màster en estudis internacionals a la mateixa universitat i un màster en anàlisi política a la Universitat Oberta de Catalunya. És coordinadora de la Xarxa de Ciutats Interculturals i experta del Consell d'Europa en el marc del Projecte de Ciutats Interculturals. També ha estat responsable del programa de migracions del Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB) i directora de gabinet de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració. És autora de diverses publicacions especialitzades.

Marta Prevosti

Investigadora sènior de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Catalans. És membre de la Comissió Internacional per a la Tabula Imperii Romani-Forma Orbis Romani i de la Societat Catalana d'Estudis Històrics. Ha estat professora d'arqueologia a la Universitat de Barcelona i directora gerent del Museu de l'Estampació de Premià de Mar. Ha dirigit nombrosos projectes de recerca, així com diverses excavacions a les comarques del Maresme, el Baix Penedès i el Baix Camp, així com a Tunísia. Les seves principals línies de recerca han estat els estudis del territori i del poblament rural en el marc de la ciutat romana, així com la topografia arqueològica. És autora de nombroses publicacions, tant articles com llibres.

Claudia Rapp

Catedràtica d'estudis bizantins de la Universitat de Viena. És doctora en història moderna per la Universitat d'Oxford. Ha estat professora invitada a les universitats de Cambridge i Princeton (IAS). És membre de l'Acadèmia Austríaca de Ciències, de la qual és directora de la divisió de recerca bizantina i sotsdirectora de l'Institut d'Estudis Medievals. També és membre corresponent de l'Acadèmia Britànica i de l'Institut Alemany d'Arqueologia, i presideix la Societat Bizantina d'Àustria. També dirigeix el projecte de recerca *Mobility, microstructures and personal agency in Byzantium*. La seva recerca s'ha centrat en la història social, cultural i religiosa de Bizanci durant l'Antiguitat tardana, així com en l'hagiografia i el culte als sants. És autora de nombrosos articles científics i de monografies, com *Brother-making in Late Antiquity and Byzantium: monks, laymen, and Christian ritual* (2016). Ha estat guardonada amb el Premi Wittgenstein (2015).

Víctor Revilla

Professor titular d'història antiga de la Universitat de Barcelona. És doctor en geografia i història per la mateixa universitat. És membre del Centre per a l'Estudi de la Independència Provincial en l'Antiguitat Clàssica, i ha estat investigador principal de nombrosos projectes d'investigació finançats per entitats espanyoles i europees. També ha dirigit diverses excavacions arqueològiques a Barcelona, Tarragona i Lleida. Ha estat professor convidat a les universitats de Campinas, Cadis i Pàdua. Les seves principals línies de recerca són l'economia rural a Hispània durant l'Alt Imperi, la producció agrària i la distribució comercial a l'Occident imperial, la romanització i la identitat a la Catalunya romana i l'epigrafia amfòrica llatina. És autor de nombroses publicacions científiques.

Cecilia Ricci

Professora contractada de la Universitat del Molise. És doctora en història antiga. És presidenta de l'associació Terra Italia Onlus i directora de la col·lecció «Urbana Species», que publica llibres sobre la vida quotidiana en la ciutat romana. Ha participat en nombrosos projectes d'investigació, entre els quals l'elaboració del suplement al Corpus Inscriptionum Latinarum, coordinat per Alföldy. Les seves principals línies de recerca són les tropes urbanes i les relacions entre militars i civils, la memòria de Roma i els usos funeraris del món romà, la presència d'estrangers a Roma durant l'Imperi romà i la relació entre fonts epigràfiques, societat i territori. És autora de nombroses publicacions científiques, com *Security in roman times: Rome, Italy and the emperors* (2018).

Antoni Riera

Catedràtic emèrit d'història medieval de la Universitat de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans. És doctor en història per la Universitat de Barcelona i ha realitzat estades a Florència, Gènova, Càller i Prato. Va fundar el Centre d'Estudis Alimentaris de la Universitat de Barcelona i és membre de la Unió Acadèmica Internacional i del consell científic de l'Institut Europeu d'Història i Cultura de l'Alimentació. Ha dirigit diversos projectes de recerca finançats tant per institucions espanyoles com internacionals. Les seves principals línies d'investigació han estat l'economia de la Corona d'Aragó, la resposta de la societat medieval davant les catàstrofes naturals i la història social i cultural de l'alimentació. És autor de nombroses publicacions científiques.

Flocel Sabaté

Catedràtic d'història medieval de la Universitat de Lleida i membre de l'Institut d'Estudis Catalans. És doctor en història medieval per la Universitat de Barcelona, i doctor honoris causa per la Universitat de Cuyo. Ha estat professor convidat a centres de recerca i universitats, com Cambridge, Yale, Poitiers, Lisboa, UNAM (Mèxic), ENS (Lió) o JSPS (Tòquio). Ha estat vicepresident de la Societat Espanyola d'Estudis Medievals, president del Fòrum Mundial d'Associacions de Medievalistes i primer president de l'Associació d'Historiadors de la Corona d'Aragó. És corresponent de les acadèmies d'història d'Espanya, França, Estats Units i Grècia. Ha dirigit nombrosos projectes de recerca i és el director del Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals Espai, Poder i Cultura. Ha estat guardonat amb els premis Pròsper de Bofarull (1995), Josep Iglesias (1995), Carreras Candi (1999), la I Distinció de la Generalitat de Catalunya per a la Promoció de la Recerca Universitària (2000) i l'ICREA-Acadèmia (2015), entre altres. És autor de nombroses obres, com *Lo senyor rei és mort!* (1994), *La feudalització de la societat catalana* (2007) i *The Death Penalty in Late Medieval Catalonia* (2019).

Mar Sabé

Portaveu d'Open Arms. És llicenciada en periodisme per la Universitat Ramon Llull i cursà un màster en desenvolupament i relacions internacionals, especialitat en estudis globals de gènere, per la Universitat d'Aalborg. Ha treballat en diversos mitjans de comunicació, tant audiovisuals com escrits, i també com a tècnica de comunicació d'Oxfam a l'Havana. Així mateix, ha estat coordinadora del Màster en Desenvolupament, Cooperació i Acció Comunitària de la Fundació Pere Tarrés. Ha participat en nombrosos projectes de voluntariat a l'Índia i el Senegal.

Ramon Sanahuja

Director d'Atenció i Acollida a Persones Migrades i Refugiades de l'Ajuntament de Barcelona. És llicenciat en ciències econòmiques per la Universitat de Barcelona i té un màster en gestió pública per la Universitat Autònoma de Barcelona. Des del 2005 ha ocupat diferents càrrecs dins l'Administració local relacionats amb les polítiques migratòries i la innovació social. És membre del grup de treball «Migració i integració» d'Eurocities, del qual fou coordinador (2009-2014). És autor d'articles i capítols de llibres sobre l'acolliment dels immigrants a Barcelona.

Joan Sanmartí

Catedràtic de la Universitat de Barcelona. És doctor en prehistòria i història antiga per la Universitat de Barcelona. És membre de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. És director del Grup de Recerca d'Arqueologia Clàssica, Protohistòrica i Egípcia de la Universitat de Barcelona, i ha estat investigador principal de diversos projectes de recerca. També ha estat professor convidat a les universitats de Chicago i Montpeller. Les seves principals línies de recerca són la Mediterrània occidental protohistòrica i el desenvolupament de societats complexes a la península Ibèrica i Numídia durant l'edat del ferro. És autor de nombroses publicacions. Ha estat guardonat amb l'ICREA Acadèmia (2009).

Carles Santacana

Professor titular d'història contemporània de la Universitat de Barcelona. És doctor en història contemporània per la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat president del Centre d'Estudis de l'Hospitalet, i actualment és director del Departament d'Història i Arqueologia de la Universitat de Barcelona. Les seves principals línies de recerca són el franquisme, la història de l'esport i la història social i cultural. És autor de nombroses publicacions, com *El franquisme i els catalans. Els informes del Consejo Nacional del Movimiento* (2000), *El Barça i el franquisme. Crònica d'uns anys decisius per a Catalunya (1968-1978)* (2005), *Entre el malson i l'oblit. L'impacte del franquisme en la cultura a Catalunya i les Balears (1936-1960)* (2013) i l'obra, en dos volums, *Josep Tarradellas. L'exili* (2014).

Rosa Araceli Santiago

Catedràtica emèrita de la Universitat Autònoma de Barcelona. És directora del grup de recerca Contacte de poblacions i estrangeria al món grec antic i ha estat investigadora principal en diversos projectes de recerca. Les seves principals línies de recerca són els contactes entre poblacions i la condició d'estranger a la Grècia antiga, el valor representatiu de l'hospitalitat i la comensalitat al món grec i el lèxic de la llengua grega clàssica. És autora de nombroses publicacions.

Marta Santos

Coordinadora tècnica i conservadora del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries. És llicenciada en arqueologia i prehistòria per la Universitat Autònoma de Madrid. La seva trajectòria professional i investigadora està relacionada especialment amb la seva feina com a arqueòloga i conservadora en el conjunt arqueològic d'Empúries, que forma una de les seues del Museu d'Arqueologia de Catalunya, de la qual actualment és la responsable. Ha codirigit les excavacions i els successius projectes d'investigació a Empúries, i ha participat en activitats de recerca en jaciments de Caldes de Malavella, Mallorca i Itàlia. Les seves principals línies d'investigació són les produccions ceràmiques gregues, els precedents i el període arcaic de l'Empòrion grega, i les dinàmiques comercials i els processos de contacte cultural a les colònies de la Mediterrània occidental. És autora de nombrosos articles i capítols de llibre.

Ali Sayed

Catedràtic emèrit d'història de la Universitat Damanhour. És doctor en història. Ha estat investigador principal de nombrosos projectes de recerca, alguns dels quals han implicat grups d'Itàlia i d'Hongria. També ha estat degà de la Facultat d'Arts de la Universitat Damanhour. Les seves recerques s'han centrat en diferents aspectes de l'edat mitjana, essencialment en les croades. És autor de diverses publicacions científiques, tant llibres com articles apareguts en revistes especialitzades. És codirector de l'obra *Relations between East and West. Various studies: Medieval and Contemporary Ages* (2017).

Antoni Segura

Catedràtic d'història contemporània de la Universitat de Barcelona. És doctor en història contemporània per la mateixa universitat. Ha estat director del Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona i, des del 2017, és director del Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB). També és membre del consell assessor de l'Institut Europeu de la Mediterrània i de la Casa Àrabe-Instituto Internacional de Estudios Árabes y del Mundo Musulmán, així com de l'Institut Català per la Pau. És, igualment, director del Grup de Recerca i Anàlisi del Món Actual, i ha estat investigador principal de nombrosos projectes d'investigació. Les seves principals línies d'investigació són els moviments socials i polítics durant la dictadura franquista i la transició espanyola, els conflictes al món àrab i la crisi dels refugiats. És autor i editor de nombroses publicacions científiques.

Antoni Simon

Catedràtic d'història moderna de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans. És doctor en història moderna per la mateixa universitat. Fou un dels fundadors del Cercle d'Estudis Històrics i Socials de Girona. Ha participat en diferents grups de recerca i ha estat investigador principal de diversos projectes. Les seves principals línies de recerca són la demografia històrica, les memòries i diaris personals d'època moderna i les relacions de Catalunya amb la monarquia hispànica. És autor de diverses publicacions, com *Els orígens ideològics de la revolució catalana de 1640* (1999) o *1640* (2019), i fou director del *Diccionari d'historiografia catalana* (2003) i de *Tendències de la historiografia catalana* (2009). Ha estat guardonat amb el Premi Prat de la Riba (2003), el Premi Crítica Serra d'Or de Recerca en Humanitats (2008) i el Ferran Soldevila d'Estudis Històrics (2017), entre altres.

Joaquim Tremoleda

Arqueòleg i conservador del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries. És doctor en arqueologia per la Universitat de Girona. Ha dirigit nombroses excavacions arqueològiques, ha dirigit els cursos internacionals d'arqueologia d'Empúries i és president del Grup de Recerca Arqueològica del Pla de l'Estany i vicepresident de l'Institut d'Estudis Empordanesos. També és investigador principal d'un projecte d'investigació finançat per la Generalitat de Catalunya, i és membre del Grup de Recerca Consolidat en Prehistòria, Patrimoni Arqueològic i Antiquitat, així com d'altres projectes. Les seves principals línies de recerca són la romanització del nord-est de Catalunya i el jaciment d'Empúries en les seves etapes grega i romana. És autor de nombroses publicacions.

Michihito Yasui

Catedràtic d'història al Tokiwa College de Mito. És membre de la Societat d'Estudis d'Història Moderna, de l'Associació d'Estudis d'Europa de l'Est, de la Societat Japonesa d'Estudis Eslaus i de l'Europa Oriental, de la Societat Japonesa d'Estudis Jueus i de l'Associació Japonesa d'Estudis Canadencs. Ha dirigit i participat en diversos projectes de recerca internacionals. La seva línia de recerca principal és la història de Polònia, sobretot les minories nacionals durant la Polònia d'entreguerres. És autor de diverses publicacions científiques, com *The Riga treaty* (2017).

Ricard Zapata

Catedràtic del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra. És director del Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració i ha estat investigador principal de nombrosos projectes. També és membre del consell directiu de la xarxa europea IMISCOE, de la qual presideix el Comitè d'Afers Exteriors. Les seves principals línies d'investigació tracten sobre qüestions contemporànies de la democràcia liberal en contextos de diversitat, especialment la relació entre democràcia, ciutadania i immigració. És autor d'un gran nombre d'articles científics i llibres especialitzats, com *Diversity management in Spain. New dimensions, new challenges* (2013) o *Mediterranean migration research: Variable focal length*, del qual ha estat el coordinador (2019).

Nada Zecevic

Professora d'història medieval a Goldsmith de la Universitat de Londres. Compta amb un màster en història bizantina per la Universitat de Belgrad i és doctora en història medieval per la Universitat Central Europea de Budapest. Ha estat professora en diverses universitats balcàniques, i després obtingué una beca Marie Curie al Royal Holloway de la Universitat de Londres. També ha treballat a l'Institut d'Educació Internacional i a l'Institut d'Estudis Bizantins de l'Acadèmia Sèrbia de Ciències i Arts. Actualment és directora del Centre d'Estudis dels Balcans. Les seves principals línies de recerca són la societat, la mobilitat, la comunicació i els intercanvis als Balcans durant l'edat mitjana, així com l'ús i abús del passat en la zona. És autora de diverses publicacions, com *The Tocco of the Greek realm. Nobility, power and migration in Latin Greece (fourteenth and fifteenth centuries)* (2014).

Beatrice Zucca Micheletto

Professora titular a la Universitat de Cambridge i investigadora associada al Grup de Recerca d'Història de la Universitat de Rouen. És doctora en història moderna per la Universitat de Torí. Ha estat professora a la Universitat de París-Est Marne-la-Vallée. Les seves línies de recerca se centren en la història de les dones i de la família, l'estudi de les migracions i la història del treball. És autora de nombroses publicacions, tant articles en revistes internacionals com llibres.

LLISTA DE PARTICIPANTS

- Accorinti, Marco.** Consell Nacional de les Recerques d'Itàlia i Universitat de Roma III, Roma
- Amorós, Oriol.** Secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, Generalitat de Catalunya, Barcelona
- Asensio, David.** Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat de Barcelona, Barcelona
- Aubarell, Gemma.** Responsable d'Estratègia Mediterrània i Xarxes, Generalitat de Catalunya, Barcelona
- Bayona, Jordi.** Universitat de Barcelona, Barcelona
- Blangiardo, Gian Carlo.** Institut Nacional d'Estadística, Roma
- Bonifazi, Corrado.** Consell Nacional de la Recerca, Roma
- Bourekba, Moussa.** Barcelona Centre for International Affairs, Barcelona
- Cadeddu, Maria Eugènia.** Consell Nacional de la Recerca, Roma
- Casals, Àngel.** Universitat de Barcelona, Barcelona
- Castanyer, Pere.** Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, Empúries
- Crouzet-Pavan, Elisabeth.** Universitat París-Sorbona, París IV, París
- Dantí, Jaume.** Universitat de Barcelona, Barcelona
- Darovec, Darko.** Universitat Ca' Foscari de Venècia i Universitat de Maribor, Venècia
- Delgado, Ana.** Universitat Pompeu Fabra, Barcelona
- Domingo, Andreu.** Institut d'Estudis Catalans i Centre d'Estudis Demogràfics, Bellaterra
- Fejic, Nenad.** Universitat de les Antilles, Guadalupe
- Ferrer, Meritxell.** Universitat Pompeu Fabra, Barcelona
- Garcés, Blanca.** Barcelona Centre for International Affairs i Universitat de Barcelona, Barcelona
- Guitart, Josep.** Institut d'Estudis Catalans i Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra
- Gürkan, Emrah Safa.** Universitat 29 de Maig d'Istanbul, Istanbul
- Ivetic, Egidio.** Universitat de Pàdua, Pàdua
- LiviBacci, Massimo.** Accademia Nazionale dei Lincei i Universitat de Florència, Florència
- Melo, Diego.** Universitat Adolfo Ibáñez, Santiago de Xile
- Muto, Giovanni.** Universitat de Nàpols Federico II, Nàpols
- Oliva, Anna Maria.** Consell Nacional de la Recerca, Roma
- Oller, Marta.** Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra
- Pinyol, Gemma.** Instrategies
- Prevosti, Marta.** Vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Catalans i Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Barcelona
- Rapp, Claudia.** Universitat de Viena, Viena
- Revilla, Víctor.** Universitat de Barcelona, Barcelona
- Ricci, Cecilia.** Universitat del Molise, Campobasso
- Riera, Antoni.** Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Barcelona, Barcelona
- Sabaté, Flocel.** Director del congrés, Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Lleida, Lleida
- Sabé, Mar.** Portaveu d'Open Arms, Badalona

- Sanahuja, Ramon.** Director d'Atenció i Acol·lida a Persones Migrades i Refugiades, Ajuntament de Barcelona, Barcelona
- Sanmartí, Joan.** Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Barcelona, Barcelona
- Santacana, Carles.** Universitat de Barcelona, Barcelona
- Santiago, Rosa Arceli.** Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra
- Santos, Marta.** Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, Empúries
- Sayed, Ali.** Universitat Damanhour, Damanhour
- Segura, Antoni.** Barcelona Centre for International Affairs i Universitat de Barcelona, Barcelona
- Simon, Antoni.** Institut d'Estudis Catalans i Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra
- Tremoleda, Joaquim.** Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, Empúries
- Yasui, Michihiro.** Tokiwa College, Mito
- Zapata, Ricard.** Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona
- Zecevic, Nada.** Goldsmiths, Universitat de Londres, Londres
- Zucca Micheletto, Beatrice.** Universitat de Cambridge i Universitat de Rouen-Normandia, Cambridge

Institut
d'Estudis
Catalans

UNION
ACADÉMIQUE
INTERNATIONALE

IEMed.

Institut Europeu de la Mediterrània

Ajuntament de
Barcelona